

28 Şubat Anadolu'nun İradesini Kırma Teşebbüsüdür.

KAPAK

İçişleri Eski Bakanı

Meral Akşener:

**"28 Şubat
Anadolu'nun İradesini Kırma
Teşebbüsüdür"**

Abdullah Yıldız: Sayın Meral Akşener, sizin "tarihçi" vasfınızdan yararlanarak 28 Şubat konusuna, darbeler tarihi bağlamında genel bir girişle başlasak diyorum. Malumunuz, 28 Şubat'ın dördüncü yılını doldurmak üzereyiz. Dört yıl aradan sonra biraz daha soğukkanlı bir değerlendirme yapma imkanımız var. Bildiğiniz gibi, engin bir darbe geçmişine sahibiz. Belki yenilerinin 'mülkün bekçiliği'nden 'efendiliğe' yükselişine kadar genlere uzanıyor. Sonra ordunun yenilenmesinden itibaren yön Türklerin Sultan Abdülaziz'in tahttan indirmeleri, II. Abdülhamit döneminde Hareket Ordusu'yla yönelimi devralmaları, Bâbü'l Baskını vs. Bunlar darbelerden birkaçı. Keza, Cumhuriyet'i askerler kurdü ve son üçü hariç cumhurbaşkanlarımızın tümü asker kökenli. 27 Mayıs darbe geleneğinde farklı bir başlangıç gibi görünüyör; darbeleri hukukileştirme, darbelerin hukuki alt yapısını oluşturma bakımından; MGK'nın kurulması vs. gibi. Ardından 12 Mart ve 12 Eylül, aynı periyodun devamı olarak yorumlanabilir. Bu bağlamda 28 Şubat'a bu darbeler zinciri içerisindeki farklılığı nedeniyle "Postmodern" ismi takıldı. Yani 28 Şubat farklı gözüküyor diğerlerinden. Bu açıdan olayı tarihsel süreç içerisinde nasıl değerlendirirsiniz?

"Monşerler"e Karşı

"Anadolu İnsanı"nın Yükselmesi Problem Oldu

Meral Akşener: Şimdi, ben tarih eğitimi yaptım ve on beş yıl da üniversitede hoca olarak çalıştım, aynı konu üzerinde. Osmanlı Devleti askeri bir devlettir; gündelik hayatı düzenleyen kurallar şer'i kurallardır; uluslararası ilişkileri düzenleyen kurallar şeriat dışı kurallardır. Onun için ne tam anlamıyla laik bir devlet demek mümkündür, ne de tam anlamıyla şer'i bir devlet demek mümkündür, askeri bir devlettir. Şimdi buradan yola çıkarsak, zaten bilimsel olarak kendiliğinden yerine oturuyor.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuyla ilgili söylediklerime de ben yüzde yüz katılıyorum. Türkiye Cumhuriyeti devletini kurantar elbetteki Milli Mücadele'nin önderleri. Elbette ki Anadolu insanının bu işin içinde gücü, iradesi olmasa Milli Mücadele'nin kazanılması mümkün değil, ama önderi konumunda olanlar silahlı ve sivil bürokratlardı.

Şimdi; daha sonraki Cumhuriyet dönemine baktığımız zaman ben -sivil ve silahlı bürokrasiyi ayırmadan söylüyorum- Cumhuriyet'in sahibi oldukları gibi bir kanaatin içinde olduklarını tecrübelerimle görüyorum. İşin ilginç tarafı halk da bunu kabul ediyor. Biz millet olarak şuur altımızda farklı endişeler barındırıyoruz. İmparatorluk bakiyesiyiz;

dolayısıyla 9 milyon kilometre karelik bir coğrafyaya sahipken, şu an 800 bin küsur kilometre karelik bir coğrafyaya sahibiz. Dolayısıyla şuur altına ittiğimiz farklı endişeler, farklı sıkıntılar var.

Yine halk ve bürokrasi bağlamında ilişkilendirmek için söylüyorum; daha sonraki söyleyeceklerimize bir altyapı teşkil etmesi açısından: Şimdi ben orta karar bir ailenin bir kızıyım. Türkiye'de %97'yi temsil eden bir yapının içinden geliyorum. Şimdi hep düşünmüşümdür; İslamiyet'i mümkün olduğunca gündelik hayatında yaşamaya gayret eden de bir ailenin çocuğuyum. Bana müslümanlık adına ne verdiler, geleneksel kültürümüz açısından 'anam bana ne öğretti?', diye düşündüğüm zaman şunu görüyorum -ki, benim gibilerin hepsinde aynı şeyin var olduğunu biliyorum: İtaat etmeyi öğrendik biz, yani amentü'yü öğrettiler. Hayrın ve şerrin Allah'tan geldiğine iman ediyorsunuz, onun arkasından ölümlere itaat ediyorsunuz. Bu itaat ailede Cenab-ı Hakk'a, ama okula gittiğiniz zaman "devlet'e" oluyor. Şimdi bu itaat kültürü var. Ve'l Asr'ı öğretti anam bana, ilk önce sabrı öğretmiş, kanaat etmeyi öğretmiş. Yani müslümanlık ile geleneksel kültürün birlikteliğini gördüm. Hiç fakir bir ailenin kızı olmadım, ama bir köleyi hep üçe bölmeyi öğrendim. Yani o geleneksel yapı içerisinde; kanaat etmeyi, sabretmeyi, itaat etmeyi ve fedakar-

lık yapmayı öğrendik, sadık olmayı öğrendik; ama bunun içinde talep etmeyi hiç öğrenmemişik.

Şimdi bunu ortaya koyduğumuz zaman; devleti yönetenlere yönelik, eleştirel bir bakış açısını öğrenmeden, 'bu mekanizmanın içinde ben de yer almalıyım' demeden orta karar insanların tanzim ve terbiye edilmeyi kabul ettiği bir sosyolojik altyapıdan söz ediyoruz.

Bunu böylece tanımladıktan sonra, kurumsal olarak incelersek; gene "150 yıllık korku" diyorum ben buna, demin söylediklerimizle... Genelkurmay ve Türk Ordusu bir bölünme korkusunu, bir bölünme endişesini kurumsal olarak taşıyor; bir de rejimin değişmesine yönelik yani Şer'i bir düzenin gelmesine yönelik endişeyi taşıyor; ama bu günlük bir şey değil, 150 yıllık bir korkudur.

Bunun yanında 1960'lardan sonra, daha doğrusu '50'lerden başlayarak Cumhuriyet'in sivil bürokrati de bir süre sonra Cumhuriyet'in aristokratisini oluşturdu. Yani İstanbul eşrafı ağırlıklı insanların çocuklarının oluşturduğu bir bürokrat yapısı var, Cumhuriyet'in. Buna karşılık '50'li yıllardan sonra, '60'ların ortalarında, AP döneminden itibaren, sonra rahmetli Özal ile devam eden çizgide "ayak takımı" diye kabul edilen, ama bizim ve sizin içinden çıkıp geldiğimiz, aslında bu ülkenin bel kemiği, aslı usuru kabul ettiğimiz bu kitlenin evlatlarının sivil bürokrasinin içerisinde yer alması sözkonusu. Sivil bürokraside daha üst seviyede yani orta karar memuriyetten, üst düzey memuriyete doğru bir yol açıldı. Böylece sivil bürokraside iki tür anlayış ortaya çıktı; Biraz daha geleneksel ve içinden çıkıp geldikleri kitlenin hassasiyet ve önceliklerine saygılı ve onları içlerinde barındıran bir bürokrat tipi... Daha sonra bunların "lakunyalılar" şeklinde yaltalandığını gördük. Bir de bizlerin "monşer" dediğimiz, bizden uzak, bizi tanımayan ve bizi de küçümseyen bürokrat tipi var. Yani kökü burası olmasına rağmen "beyni başka bir tarafta" bir bürokrat tipi. Bu iki tipin ortaya çıktığı bir dönem yaşandı. Şimdi bunların hepsi sosyolojik bir süreç.

Darbe hadisesine geldiğimizde; '60 İhtilali'nde ben dört yaşındaydım, '71'de 15 sedeydim, '80'de 15 ede öğretilirdim ve 28 Şubat'ta da bakan'dım. Ben 60 İhtilali'ni birebir hatırlasam da ailemde yaşayanlar oldu, onların acıları ve korkularıyla yaşadık, ondan sonraki dönemlerde de birebir etkilenen bir konumda oldum.

28 Şubat, Anadolu'nun Taleplerine 'Dur' Denilmesidir

28 Şubat'a geldiğimizde, onun diğerlerinden çok farklı bir yönü vardı. Şimdi, 80'li yıllardan sonra dünya 'globalleşme' denilen bir kavramla karşı karşıya geldi, yani dünyanın büyük bir köy olduğu, iletişimin hayatımıza her yönüyle girdiği ve bilginin ana parametre olduğu bir yeni dünya düzeni algılandı. Bunun Türkiye'ye yansımaları var. Az önce sadece bürokraside anlatmaya çalıştığım o ikili bakış açısının bir ayağı da siyasette oluştu. Anadolu'yu gerçekten temsil eden insanlar da yavaş yavaş politikada yer almaya başladı. Başlangıçtan itibaren baktığımızda karma ekonomi döneminde doğru dürüst bir sermaye birikimi yoktu. Sermayenin bu yapılanmalar üzerinde gücü de yoktu. Ama 80'den sonra tam anlamıyla olmasa da bir sermaye birikimi oldu. İstanbul Sermayesi diyebileceğimiz, buna bağlı bir medya gücünün de ortaya çıktığı bir başka yapılanma Türkiye'de zaten vardı. Anadolu çocuklarının o zaman içerisinde -50'li yıllardan beri- tedricen oluşan özgüveni çok ürkekçe oluşmuş, bürokraside, siyasette oluşmaya başlayan o yapının bir işadama bacağı da ortaya çıkmıştı. Ana problem de buydu. Yani "Anadolu kaplanları" denilen yeni bir iş adamı kimliği doğdu.

Bu üçlü yapıyı anlamadan 28 Şubat'ı anlamlandırmak mümkün değildir. Şimdi ne oldu? Adıyaman'lı çırçır atölyesi sahibi Hasan amcanın oğlu eğer Ankara'da iyi bir okulda okuyorsa, ya bürokraside ya da büyük bir firmada çalışmayı tercih ederdi. Şimdi 80'li yıllardan sonra geri döndü ve çırçır atölyesini fabrika yapmayı amaçladı. Böylece bu insanların özelliklerine baktığımız zaman; para pul sahibi olduğunda öğrenci okutan, köyünün yolunu yaptıran, mezarlığı onaran, yeni bir cami yaptıran, Anadolu'nun gerçek değerlerinden, Müslüman Türk kültüründen kopmamış yeni bir sermayedar tipi doğdu. İstanbul'dakine baktığımız zaman ortodoks papaz gezdiren bir yapıyı görüyorsunuz.

Şimdi benim psikolojik anlamda bu içinden çıkıp geldiğim toplumla ilgili bir tesbitim var. Biz hep kendimizi izah etmek zorunda kaldık. 'Ben mürteci değilim', 'ben ırkçı değilim', 'ben servet düşmanı değilim' vs. şeklinde hep kendimizi tanımlama ihtiyacı hissettik. Bazıları ise hiçbir şeyi anlatma gereği duymadı. Türkiye'de bu çok sinsî bir toplumsal dayatmayı gösteriyor. Sürekli kendimizi anlatmak mecburiyetinde bırakıldığımız zaman özgüverimiz hırpalanıyor.

Bütün bunlar anlatıldıktan sonra "28 Şubat nedir?" dediğimiz zaman 28 Şubat'ı ben, Anadolu'nun toplumsal, ekonomik, siyasi taleplerine yani "siyaset kurumunun içinde ben de varım ve siyaset senedini geri istiyorum" taleplerine karşı dur denilmesi olarak görüyorum.

Yıldız: Bu konuyu tamamlayacak bir sorum olacak: Menderes'in -dolayısıyla Demokrat Parti'nin-, eski Demirel'in, Özal'ın ve en son Refahıyol'un -tmak içinde söylüyorum- 'suç'u, bu anlamda, Anadolu'nun ekonomik, siyasi vd. taleplerini dilendirmesi ve bunları temsil etmesi midir? İktidarda iken düşünülmesi de bundan dolayı mıdır?

Refahıyol Hükümeti Anadolu İradesini Güçlendirdi

Akşener: Refahıyol'un bu Anadolu'dan yola çıkıp gelen insanlar için bir irade güçlendirici tavrının olduğunu, bu iradeyi kumaya yönelik bir hareket olduğunu düşünüyorum.

Ama bu için aktörlerine baktığımız zaman, bunların içinde -bunu bir yaranma duygusu ile söylemiyorum- yani 28 Şubat'ta yer alan, 28 Şubat'ı organize eden aktörlerin içinde ise en samimisi TSK idi. Niye? Yani yapılan şey doğrudur anlamında söylemiyorum, ama onlar demin söylemeye çalıştığım 150 yıllık bir endişe'nin sahibi de bir ku-

rum. Bu endişe 28 Şubat'ta tetiklendi. Ama bu tetikleme nedenleri samimi değildi, tetikleyen eller samimi değildi.

"İstanbul sermayesi"ne gelsek: Biliyorsunuz, globalleşmeyle birlikte iş hayatına uluslararası rekabet girdi. Siz şimdi, uluslararası rekabetin şartlarını yerine getirmek için her fabrikanızı belki 300-350 milyon dolarla yeniden organize etmek durumundasınız. O güne kadar ithal ikamesi ile yaşamışsınız, teşviklerle, ucuz kredilerle yaşamışsınız ve kaliteye önem vermeden, ne olsa satarım diye bakmışsınız. Oysa uluslararası rekabet kurallarına göre önce teknik olarak kendinizi geliştirmek durumundasınız. Bunun için somut paraya ihtiyacınız var. Sonra yönetsel olarak yani şirketler bazında dünyanın gittiği nokta, "insan"ı odağa alan bir anlayış. Çok çeşitlilik, esneklik, yatay hiyerarşi vs. gibi yönetim bilimlerinde yeni kavramların ortaya çıktığı bir dünya. Bu, siyasi alana, demokrasiye çektiğimiz zaman "birey hakları" diye önünüze çıkıyor. Böyle bir değişim, dönüşüm süreciyle birlikte, herçeyinide Avrupa ile rekabet edebilir bir hale gelmeniz lazım.

Şunu söylemeye çalışıyorum. Bu dönemde ordunun

bu hassasiyetini tetikleyen eller birşeyleri karıştırdılar. Refahıya bu fatura kesildi, fakat bu yanlış adrestir; doğru adres ise dünyaydı. Dünyanın dayattığı yenilikler bunlar. Yani ne kadar kapatabilirsiniz? En fazla beş sene öteleyebilirsiniz. Ben bunu 28 Şubat'ın birinci yıldönümünde söylemişim: Beş sene sonra ise bu karşınıza gelir.

Aktörün birinci kısmı için bunu söylüyorum.

Anadolu'dan yükselen bu yeni anlayışa sahip işadamları da aynı pastadan pay almak istiyorlar. Bugüne kadar 'bir hırka, bir lokma' diyen insanlar, artık 'biz de varız' diyor. Yani 'siz kimsiniz?' 'Allah'ın Adıyamandır'sınız, 'Allah'ın Çorumlusu'sunuz, 'poturlular, kaskatılar, eli nasırlılar'...

28 Şubat'a Karşı Halk ve "Yüksek İsyan Ahlakı" Kazandı

Yıldız: Bu 'halkına yabancılaşmış' kesimin köylüyü, halkı ve anıları ayın-kuşamını, geleneğini aşaklayan tavır, - buna Kemal Karpat 'yan-müstemlele aydın anlayışı' diyor - yani bu elitist zihniyet dedi ki; halkı sepminde serbest

Nozlı İlkok: "28 Şubat Bir Prononciemento Rejimi"

Bence 28 Şubat'ın bir darbe olup olmadığı uzun boylu tartışmaya gerek yok. (...)

28 Şubat benzerlerine Güney Amerika'da rastlanmıştır. Asker iktidarda değil ama; gelişmeleri yönlendiriyor; siyaseti etkiliyor. Yönetime bizzat gelmiyor fakat "tazeron hükümetler" kurdurup, temel hedeflere göre istikamet veriyor.

Bunun adı "prononciemento".

Zaten bu yüzden Babı, eğer Avrupa Birli-

ğine üye olacaksınız, "prononciemento"dan, (askeri vesayet halinden) kurtulacaksınız diyor.

Batı'nın bu ısrarı, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bir kısım üyesini Avrupa Birliği'ne karşı tavır almaya sürükledi. "Bazı uluslararası kuruluşlar ve bazı Avrupa ülkeleri, bizi bir tercih durumun-

da bırakırlarsa, tercihimiz vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğüdür. Dünyanın hiçbir demokratik ülkesinde, demokrasi, demokrasıyla

birakırsanız "Haso'lara, Memo'lara" rey verir... Siz bu zihniyeti mi kastediyorsunuz?

Akşener: Tabii ki. Şimdi 28 Şubat'ın bir ekonomik boyutu var, ama bu ekonomik boyutunun içinde böyle bir şuraltı var. Dolayısıyla İstanbul'un Anadolu'ya bakışından söz ettim. Bunun sosyolojik yönleri var, ekonomik yönleri var. Ekonomik yönden bunlar pastanın ufak bir parçasını bile diğer tarafla paylaşmaya razı değil.

Diğer taraftan "sen kimsin kardeşim" anlayışı var. Böyle bir noktada, "letikleyen eller"den bahsediyoruz. Ama yanlış adrese fatura kesilir. Onu dayatan Refahiyol değil, uluslararası rekabete hazırlanmaktır.

Drucker'ın dediği gibi herkes kendi giyotinini boynunda taşıyor. Bu arkadaşlarımız da işletmelerini düzenledikleri takdirde, yönetim anlayışlarını değiştirmedikleri takdirde, giyotinlerini boynlarında taşıyorlar. Bu giyotini onların boynuna asan Refahiyol değil.

Tabii o dönemde büyük sermaye destekli medya psikolojik harp açısından çok ciddi bir enstrüman olarak kullanıldı.

di. Sonra 28 Şubat oldu, bitti.

İşte ben 28 Şubat anlayışının iki makro hedefi olduğunu bugünkü geldiğim noktada düşünüyorum. Birisi Refahiyol'u düşürmek, çünkü o iradeyi güçlendirdi bir figürdü. Diğer de "irifacat" diye kabul edilen alanların iradesini kırmaktı. Ben her ikisinde de 28 Şubat'ın başarılı olduğunu düşünüyorum.

Şimdi 28 Şubat'ı tekrar değerlendirdiğimiz zaman, bu sefer alıştığımız "aydınmsı" insanlarla karşılaştık. Sivil toplum örgütleri adı altında "toplumsal makyaj malzemeleri"yle karşılaştık. Sağda ve soldaki korkak siyasetçilerle, kanaat önderleriyle karşılaştık. Şimdi tabii 28 Şubat'ın sonrasında belki bu toplumsal apıdan başka bir hesaplaşmayı meydana getirir. O dönemde, bu Anadolu insanının da çok ilibar ettiği kanaat önderleri vardı. Bunların da sorgulandığı süreci beraberinde getirdi, 28 Şubat. Herkes herşeyle yüzleşti. İslamiyet'i referans olarak kabul etmiş gruplar içinde, radikalyle daha geleneksel olanı yüzleşir hale geldi. Cemaatler kendi içinde yüzleşir hale geldi. Böyle bir

ortadan kaldırmak, düşünce ve ifade özgürlüğü, vatani parçalamak, insan hakları, halkları kamplara ayırmak için istismar edilmedi." (Harp Akademileri Komutanı Nahit Şenoğlu'nun 2 Ekim 2000 tarihinde, Harp Akademisi açılış vesilesiyle yaptığı konuşma.)

"AB'ye üye olan hiçbir ülke bölünmemiştir. Ama bazı ülkeler bölündükten sonra AB'ye aday ülke olabilmıştır. Eğer Avrupalı dostlarımız, 'ya üyelik, ya üniter devlet' derse, 'üniter devlet' deriz. Avrupalı dostlarımız gene de ısrar ederlerse, bu kez onlara, 'şagdaş uygarlık demek, sadece Avrupa demek değildir', demeliyiz." (Nahit Şenoğlu, 12 Ocak 2001 AGSK, AB ve Nato ilişkilerinin geleceği sempozyumu kapanış konuşması.)

"Bazı AB üyesi ülkelerin açık ve gizli olarak terör örgütü PKK'ya destek verdikleri ve bu kanlı örgütün bugünlere kadar varlığını devam ettirmesinde başlıca etken oldukları

bilinmektedir. Bu durum PKK'yı cesaretlendirmektedir." (Genelkurmay Başkanlığı'nın Başbakan Ecevit'in Nice Zirvesi'ne katıldığı 7 Aralık 2000'de yaptığı açıklama.)

"Katılım Ortaklığı Belgesi'nde, bireysel hak ve özgürlükler kapsamında bu devletin kurucusu ve asli unsuru olan Kürt orijinli vatandaşlarımız için kültürel haklar, ana dilde yayın ve eğitim hakları adı altında, ülkemiz bölünmek istenmektedir. İçeriden ve dışarıdan desteklenen bu gelişmeler, millî birliğimizi ve toprak bütünlüğümüzü bozacak büyük bir tehdit niteliğini almıştır." (Silâhlı Kuvvetler Akademisi Komutanı Tuğgeneral Halil Şimşek, 12 Ocak 2001.)

Avrupa Birliği'nin, laik cumhuriyete veya hut ülke bütünlüğüne zarar vereceği inancı, vesayet zihniyetinin bir sonucudur.

Nasıl ki, anne ve baba bir türlü evlatlarının büyüdüğüne, doğru karar verme yeteneği-

dönemden geçtik ve bunların hepsini yaşadık. Kim bu işte kaybetmedi?" dersek; halk kaybetmedi, halk gözledi. Nurettin Topçu'nun "yüksek isyan ahlaki" dediği; içinde sitemin olduğu, kanunsuzluğun olmadığı, eleştirinin olduğu, ama demin anlatmaya çalıştığım o geleneksel yapı içinde, elinde sopa ama hareket etmeyen, ama sitemini de yeri geldiğinde bildiren halk kazandı bence. Bunu belki çok söyleyenler olmuştur, ama bunu temellendiremeyenler de bu gerçeğe yüzleşmek zorunda kaldılar.

Yıldız: Peki, Sayın Akşener, sistemin başından beri sürekli "düşman" ürettiğini görüyoruz: Şeriatçılar, komünistler, Turancılar, bölücüler, iticacılar... Bu düşman refleks, daha açıkçası belli bir seçkin kesimin sürekli tehlike tehdidi üretmesi, hangi saikten kaynaklanıyor?

Akşener: Bu düşman yaratma hadisesinden çıkan olarlara bakmamız lazım. Yani sandalyesi gitmiyor. Bulundugu alanı kaybediyor. Doğuşunu, dönüşünü harp devrinin çeşitli nederleri var. Bireysel menfaatler, kurumsal menfaatler de söz konusu olabilir. Mesela adam bugünkü

kurallara göre yaşamaya alışmıştır. Yeni gelen kuralların neyi getireceğinden samimiyetle endişe duyabilir. Bu değişime direnenler için söylüyorum. Sistemin düşman üretmesi, o sistemin aynen devam etmesini ve düzeltmeye talip olanların engellenmesini sağlar.

Yıldız: Bu "korku üretme" bazan insana "devletimiz kendi gölgesinden de mi korkuyor" dediriyor. Şimdi bu korku üretme bağlamında meseleye baktarsak, -gerçi deşindiniz ama- 28 Şubat başörtüsü düşmanlığı ile özdeş hale geldi. Hatta 28 Şubat öncesine baktığımız zaman son derece basit vakaların alabildiğine abartıldığını ve sanal bir sorun haline getirildiğini görebiliyoruz. Yani size, o dönemin İçişleri Bakanı olarak soruyorum: Böyle bir "topyekün savaş"ı gerektirecek, "gerekirse silah kullanınız" -ki bunlar gazete manşetidir- diyecek kadar bir "sanal sorun" üretmesini neye bağlayabilirsiniz?

Akşener: Çikindi beni bunları söylemeye çalıştım. Söze daha somut bir noktadan çıkarak cevap vereyim: Şimdi psikolojik hareketin, psikolojik harp mekanizmasının temel

ni kazandığına inanamaz; 50 yaşına dahi gelse, çocuk ebeveynleri karşısında halâ rüştünü ispat edememiştir.

Aynı şekilde, Türk milleti de, cumhuriyetin ilanından beri rüştünü kanıtlayamadığı için, halâ vasi rejimine tâbidir, mahcur; kısıtlıdır.

İşte 28 Şubat, ezelden beri devam eden bu sürecin, yoğunluk kazandığı ve eğitimden hukuka, dini yaşantıdan siyasete kadar her alanda kurumsallaşmaya çalıştığı bir dönemin adı.

Avrupa Birliği, ezelden ebede uzanmayı tahayyül eden vesayet sistemini ortadan kaldıracak bir hukuk anlayışını, model olarak önümüze getiriyor. "Millet mahcur"dur; ehliyet-sizdir; mümeyyiz değildir görüşü karşısında, vatandaşı ehil gören bir zihniyeti temsil ediyor Avrupa Birliği.

Bazı askerlerimizin her vasatta, Avrupa Birliği'ni eleştirmesi, özgürlükleri millet ve vatan bütünlüğü için tehlike, laik cumhuriyet

açısından da tehdit olarak görmeleri, yerleşik inançlarından kaynaklanıyor.

Bu istikamette hazırlanmış andıçlar mevcut. Ocak 2000 tarihini taşıyan bir andıçta, askerın Milli Güvenlik Kurulu'ndaki mevcudiyeti, laik hukuk devletinin teminatı olarak takdim ediliyor: "MGK'da asker üyelerin bulunması, Türkiye cumhuriyeti devletinin laik ve sosyal hukuk düzenini sürdürebilmesi açısından vazgeçilmez bir güvence oluşturmaktadır. Türkiye'nin içinde bulunduğu iç ve dış şartlar, bugün için hiçbir Batılı devlette söz konusu olmadığından; MGK'da asker üyelerin mevcudiyetini ve etkinliğini antidemokratik olarak nitelendirilmemesi gerekli olup, bu hususun demokratik rejimin temel ilkelerini zedelediği her platformda dile getirilmelidir."

Aynı şekilde bir başka andıç, siyasi partilerin anayasa değişiklik tekliflerini, ülke bütünlüğü ve laik cumhuriyet açısından tereddütle

enstrümanı medyadır. Görsel ve yazılı yayın organlarıdır. Şimdi PKK mücadelesini hatırlayalım; PKK mücadelesinde, 1997 itibarıyla 80-85 milyon dolar para ödenmiştir. Bu para nereden çıktı? Hepimizin cebinden çıktı. Ama bu mücadelenin arkasına öyle bir kamuoyu desteği konuldu ki... Vatandaş, oğlu işsiz gezerken bunun hesabını sormak zorunda. Ben bir vakıf yönettim. O vakıf şehit ailelerine yardım eden bir vakıftı. Ben şehit eşleri, şehit anneleri gördüm, gaziler gördüm ve ben bunları birebir tanıdım. Siz belki televizyondan izlemişsinizdir, yakınlarınız arasında olmuştur. Şimdi ben anneyim. Evladınızın tabutu başında "vatan sağolsun" demek kolay bir şey değil; o kamuoyu desteğinin boyutunu söylüyorum.

Tekrar ediyorum. Ekonomik boyutu var. O zaman için 80-85 milyar dolar harcandı. Bunun için 'helal olsun' dedi insanlar. Evladı öldü, kupkuru bir gözle "vatan sağolsun" dedi ve "öbür kardeşini de alın" dedi. Şimdi bu bölücü terör örgütüne karşı yapılan mücadelenin arkasındaki kamu-

oyu desteğini gösteriyor.

Şimdi 28 Şubat hadisesine baktığımız zaman, irticâ eğer o kadar büyük bir tehlike idyse, bunun için İttihatçı bir kamuoyu desteği gerekirdi. Şimdi biz Refahiyol Hükümeti olarak 18 maddelik tavsiye kararını imzaladık. Bunun da gereklerini yapmaya başladık. Yani İçişleri Bakanlığı bünyesinde, benim bakanlığımın çalışma alanına giren konularda somut adımlar atıldı. Şimdi çok ilginç, epey güçlü koparan, daha sonra da benim merkez sağda siyaset yapan bir politikacı olarak önüme çıkan bir genelgeyi ben imzaladım. Bütün valilere gönderildi ve o genelgenin hemen akabinde bir gazetelede bir yazar bu konuda bir yazı yazdı. Ben bunu MGK'ya getirmiştim, onun için sizinle de paylaşıyorum. Şimdi adam diyor ki: "Üst düzey bir askeri yetkiden alınan bilgiye göre İçişleri Bakanlığı'nın çıkardığı genelgeyi MGK Genel Sekreterliği yazmış, İçişleri Bakanlığı'nda oturan kadın da imzalamış." Şimdi varsayalım ki bu iş böyle bile olsa (böyle değilse), o yazının muhatabı il valisi, İçişleri personeli ve İl Emniyet Müdürü'dür. Dolay-

karşıyor:

"1982 Anayasası % 92 gibi bir oranla halkın kabul ettiği bir anayasa olmuştur. Ancak anayasanın kabulünden 5 yıl sonra 12 Eylül hareketine karşı çıkan çevreler anayasaya da karşı çıkmaya başlamışlardır. Daha sonra günün şartlarında konulması gerekli olan, ancak günümüzde kaldırılmasında sakınca bulunmayan kimi maddeler gündeme getirilerek anayasanın tümü üzerinde spekülasyonlar yapılmaktadır. Anayasayı en çok tenkit edenler, siyasi amaçlarına ulaşmakta onu kendilerine engel gören bölücü ve irticai çevreler olmaktadır. Bunlara 2. Cumhuriyetçiler, solcular, aydınlar ve diğer baskı grupları da katılınca, kamuoyunda 1982 Anayasası'na karşı çıkmak demokratik ve çağdaşlığın bir ölçüsü olarak algılanmaya başlanmıştır. Buna karşılık 1982 Anayasası'mı savunanlar kamuoyunda sesini duyuramamaktadırlar.

Cumhuriyetin temel niteliklerine ve devle-

tin üniter yapısına tehdit oluşmasına engel olan maddelerin anayasada kalması, Türkiye Cumhuriyeti açısından hayati önem taşımaktadır.

MGK koordinatörlüğünde bir çalışma grubu kurularak değiştirilmesi halinde ülkenin üniter yapısını ve cumhuriyetin temel niteliklerini tehlikeye düşürecek anayasa maddelerinin belirlenmesinin, Cumhurbaşkanlığı başkanlığında Parlamento'da grubu bulunan parti liderlerinin toplanarak bu maddelerin önemini vurgulanmasının, görüşleri ile Silahlı Kuvvetlerini destekleyen köşe yazarlarının ve üniversitelerin bu konuları işleyerek kamuoyunu yönlendirmelerinin uygun olacağı değerlendirilmektedir."

Asker, siyasete bu şekilde müdahale edemez. Türkiye'nin temel tercihlerini ancak siyaset yönlendirir.

Nazlı Ilıcak: FP İstanbul milletvekili, Yeni Şafak yazarı

siyla o genelgeyi alıp uygulamak mecburiyetinde gören- o imzalar nederiyle gören- o bürokrat yani bir ilin valisi (devletin bir ildeki en yüksek amiri) ne düşündü? Yani İçişleri Bakanlığı'nda oturan bir kişi, ben ya da başkası, önemli değil bu, kurumsal olarak son derece yetersiz bir kurum olduğunu ortaya çıkaran bir örnek. Şimdi ben soru soran bir insanım. Yani soru sormak zor iştir. Özellikle de "neden?" sorusunu sormak çok zor iştir. Ben "neden ve nasıl" diyordum ve bundan dolayı başım hep belaya girmişti. Şimdi buna "niçin?" sorusunu sorduğum zaman, tabii bunun cevapları var. Kendi içinde o cevapları verebiliyorsunuz. Ama o zaman çok irite ediyor insanı.

Şimdi tekrar ediyorum. Birinci tehdit noktasına irica'yı yükselttiğiniz zaman ciddi manada mücadele etmeniz gerekir, mücadele ederken bunun kamuoyu desteğinin oluşması gerekir. Kamuoyu oluşturulması için de gerekli enstrümanlar basın yayındır. Manşetlerin kontrol edildiği bir dönem olduğunu bugün ilşa ediyor herkes.

Yıldız: Atilla Kiyat Paşa'nın geçenki açıklamasını okudum. Siz de okumuştunuzdur. Diyor ki: "Gazete manşetlerini nasıl atalım" diye telefon ediyorlardı. Çevik Paşa'nın yemek masasında yer almak için yarış ediyorlardı. Şimdi görevden ayrıldıktan sonra...

Akşener: Bugün aynı şeyleri Özkasnak Paşa söylüyor. Şimdi yani kontrol edilen gazete manşetleri olduğunu bugün kendileri ilşa ediyor. İki taraf da ilşa ediyor. Şimdi ben sorarım; bir defa vatandaş olarak sorarım; o %97'nin içinden gelen bir insan olarak sorarım ve artı İçişleri Bakanı olarak sorarım: Niçin? Yani irica "birinci tehdit" ve bu tehditle ilgili mücadele etmek için biz altına imza koymuşuz. Sapla samanı birbirine karıştırmamak lazımdı. Müte-deyyin insanların, "mütedeyyin" sözünü ısrarla söyleyen kişi benim- rahatsız edilmemesi gerekiyordu. Yani teröre bulaşabilecek örgütlenmelerin üstüne Türk devleti hangi alanda olursa olsun gitmelidir. Bu başka bir şey. PKK'ya eş bir yapılanma ortaya konmuş, sonra mücadelesine başlamışsınız, sonra basın yayın organları tam tersine sizinle

alay etmiş ve sizi aşışılmış, bu gelişki sizin sorunuzun cevabıdır. Ben uzun zamanlar bunun üzerinde düşündüm. Ve görüşüğüm herkesle paylaştım.

Şimdi böyle olunca, o zaman konunun başında yaptığımız analize geliyorsunuz. Ve iki tane makro hedefe geliyorsunuz. Türk halkı reaksiyoner bir millet, aksiyoner değil. Reaksiyonerler kontrol edilebilir. Milletın davranışlarını kontrol ettirir, psikolojik harp veya psikolojik hare-

kat yöntemleriyle, medya da bu işe alet oldu.

Refahyol'a Karşı Psikolojik Harp Yapıldı

Yıldız: Psikolojik harp deyince; daha önceki beyanlarınızda "Refahyol iktidarının psikolojik harp yöntemleriyle düşürüldüğünü" söylemişsiniz. Hatta o meşhur 28 Şubat MGK toplantısında "psikolojik harp yapıldığını hissettim" demişsiniz (9,5 saat süren toplantıda). Şimdi buradan demirki anlatıklarınızla birleştirdiğimiz zaman şöyle bir noktaya geliyoruz: Demek ki; kamuoyu oluşturma, birilerini hain ilan etme veya işte birtakım komplolarla "andçılarla" birilerini saf dışı bırakma anlayışı, bunlar psikolojik savaş anlayışıyla önceden planlanıyor. Hatta buna şunu da eklersek; 18 maddelik kararların zaten sivil kanada dikt eittirildiği, dayatıldığı başına yansıdı. Yani sanki bunun birileri tarafından -BÇG olduğu söylendi- hazırlanan kararların psikolojik savaş yöntemleriyle 28 Şubat'la birlikte uygulamaya geçildiği anlaşılıyor. Bu konuda ne dersiniz?

Akşener: Bu yöntemler kullanıldı; ben sözlerimin içinde de söyledim, ama ben şimdi o dönemin tarafıyım. Dolayısıyla taraf olarak içneyi kendime batırmak zorundayım. Siyasi iradede boşluk bıraktı. Yani bizim temelde yaptığımız bir hata; şahsen o günün şartları içinde ben göremedim ve Tansu Hanım'a veya Sayın Erbakan'a bu konuda fikir belirtmediğimi öncelikle söylemek isterim. O da şu: Şimdi geldiğim noktada görüyorum ki, biz o 18 maddenin Refahyol'u düşürme amaçlı ve irade kırma amaçlı olduğunu

farkedip en azından istila etmeliydik. Ondan sonra da demokrasi mücadelesi vermeliydik. Kendi partim adına söylüyorum; iktidardan düştükten sonra değil. Yani 'bu yanlış'tır, biz bunu paylaşmıyoruz, onun için de bırakıyoruz' demeliydik. Fakat biz inzaladık, gereğini de yapmaya başladık. Yani dikkatle yapmaya başladık. Müteveyyin insanların kınıp dökmemesine ve teröre bulaşmaya müsait yapılmalarının üzerine gitmeye çalıştık. Bunun gereğini yapacak tedbirleri de almaya başladık. Diğer ilgili bakanlıklarda da aynı şeyler yapmaya başlandı. Fakat sonra, amacın o olmadığı ortaya çıktı.

İşte o 'niçin?' sorularının beni getirdiği sonuç bu. Siyasi irade açısından hadiseye baktığımız zaman, 'biz bunu inzalıyoruz' diyebilirdik, 'biz bunu benimsemiyoruz, yanlışlığı da şu' diyebilirdik. Meclis açısından söylersek; dün sana bugün bana. Dün Meclis bu hadiseye, Meclis'e getirdiğimiz zaman sahip çıkabilirdi, fakat olmadı.

Yıldız: Sayın Erbakan M.G.K toplantısından hemen sonra bir liderler turuna çıktı ve sanki aradığını bulamadı?

Akşener: Erbakan liderlere götürdü, fakat bu destek bulunamadı.

Yıldız: Ve sanki muhalefet 'iyi de olur, hiç olmazsa bu sayede hükümet de düşer' gibi mi düşündü?

Akşener: Evet; ama yani siz, siyaset kurumu olarak boşluk bırakırsanız, yani demokrasiyle ilgili ortak konularda partisel ve bireysel menfaat gözetirseniz, yarı bu sizin kapınızı çalar. Dolayısıyla ilke bazında Meclis bu işe sahip çıkabilirdi. Kurumsal kimliği açısından söylüyorum. Elendim; partisel menfaatleri bir tarafa koyup sahip çıkabilirdi. Bunun dışında biz istila edebilirdik; ondan sonra sonra hem R.P'nin hem de D.Y.P'nin yaptığı özellikle D.Y.P için konuşuyorum-, partimizin yaptığı demokrasi mücadelesi temellenmiş olurdu. Vatandaş nezdinde soru işaretli oluşturmazdı. Dolayısıyla o bir bütünlük arzederdi. Siyaset kurumunun da bu konuda iradesinin eksikliğini söylüyorum, ben de o kurumun bir üyesi olarak.

Yıldız: Son zamanlarda yaşanan sivil asker gerilimi bu tespillerinizi daha anlamlı kılıyor. Yani sizin içinize geldiği zaman askerin harekete geçmesini veya sivillere karşı bir dayatmasını haklı görüyorsunuz. Ama şimdi 'nerde o asker, bana bulun' diyorsunuz. Veya işte 'tabii caizse' 'demokrasi mücadelesi' kesiliyorsunuz.

Akşener: İşte o zaman vatandaş gözünde inandırıcı olamazsınız, o zaman yapılan araştırmalarda %40 'ben hiçbir partiye oy vermeyeceğim' diyen insan çıkar. Yani siyaset kurumu asla millete küsemez. Niye küsemez? Çünkü siyaset milletin taleplerini yerine getirmek için var. Dolayısıyla milletin taleplerine göre şekillenmek durumunda. Siz eğer çizginizde bir kırıklık gösterirseniz, kurumsal olarak, o zaman itibarınız da gider, size güven de azalır. Ve konjektürel davranırsanız da bugünkü sonuçla karşı karşıya kalırsınız. Neticede Genelkurmay Başkanı, Başbakan'ın emrinde bir kişi, yani devletin üst düzey bir memuru.

Bu noktadan bakıldığı zaman Türk Ordusu incitilmeli mi? Hayır. Zadeğân Ordusu mu? Hayır. Yalı çocukları mı? Hayır. Subayıyla, eriyle hepsi bizim gıberin doğduğu çocuklar. Onların da anaları bayrak renginden heyecanlanan, ezan sesinden heyecanlanan insanlar. Şimdi düşününüz; dünyada hiçbir anne 'ya şehit ol ya gazi' diye bir çocuğunu askere göndermez. Ben anayım. Ve insanın bu çok kolay bir şey değil. Niçin bunu emrediyor Türk annesi? Çünkü şehit olduğunda Peygamber'den sonra cennete gireceğine inanıyoruz da ondan. Gazi olduğunda günahlarının af olunacağını biliyorum da ondan. Yani ecele inanıyoruz da ondan. Ecelin ne bir neles evvel ne de bir nefes sonra olduğuna inanıyorum da ondan. Şimdi bu kolay bir şey mi?

Yani oradaki çelişkiyi izah etmeye çalışıyorum; onun için kurumsal olarak tabii ki Türk Ordusu -ben bunu popülist bir yaklaşımla söylemiyorum- bizim gözbebeğimiz. Anadolu'da peygamber ocağı kabul edilen bir kurum. Ama bu kurum içerisindeki yanlış davranışlı insanların da teşhir edilmesi lazım. Siyasi irade tarafından gereğinin yapılması lazım.

Yıldız: Burada 'yanlış davranışlı kişiler' derken, yani TSK'nın

içerisinde kanun dışı, görev dışı veya bir başka tabirle rutin dışı bir takım gelişmeler, oluşumlar oluyorsa, siyasi iradenin bunları tesbit ettiği anda ne yapması gerekir? İkinci-si, bu konuda bir olay oldu, sizin İçişleri Bakanlığınız sırasında Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkan Vekili Bülent Orakoğlu, belki de üzerine düşen bir görevi yaptı; bundan dolayı da casuslukla suçlandı. Bu konu nasıl gelişti?

Orakoğlu 'Casusluk'la
Ben 'Vatan Hainliği' ile Suçlandım

Akşener: İstihbaratın hukuki görev tanımı içerisinde varolan bir görevi yerine getirdi, Orakoğlu. O da çok önce başlamış bir hadisedir. Orakoğlu üç ay Emniyet İstihbarat Başkan Vekilliği yaptı. Üç aylık süre içindeki istihbari bir faaliyet, teknik anlamda. Üç aylık bir sürenin zaten elli günü genel müdürün izni ile geçti, yeni haberler kırk günde böyle bir organizasyonun fiili olarak yapılması mümkün değil. Ama Emniyet İstihbaratı görev alanındaki bu görevi yerine getirmiş. Orakoğlu bu alınan bilgileri bana getirdi; yani getirmeyebildi. Ben de gereğinin yapılması için önce kendi genel başkanım Çiller'e ilettim; sonra da sayın Başbakan Erbakan'a iletti, yani BÇG'nin oluşumu. Orada çok önemli bir şey vardı; valiler, gazeteciler, parti başkanları, seçilmiş belediye başkanları ve hatta muhtarlar işleniyor. Şimdi, valinin işlenmesi noktasından baktığınız zaman; yani idari kanunlar var; vali o ilin en tepedeki adamı. Valinin işlenmesi bir defa hukuki olarak mümkün değil. Çok ilginç, o günleri hatırlıyorum. Orakoğlu "casusluk"la suçlanmış; ben de "vatan hainliği" ile suçlandım. Yani 'Hıyanet-i Vataniye'den yargılanacağım' on gün boyunca yayınlandı. Dava açıldı ve Orakoğlu beraat etti. Askeri mahkemede yargılandı.

Bunlar, bütün bu hukuksuzluklar olurken hiç kimse ağzını açmadı; siyaset kurumunun diğer aktörleri açısından söylüyorum- ve bunları yapanları beş dakika ayakta alkışladılar. Böyle olunca, değişik kapılar bugün çalmaya başladı. Yani ilkesel bazda hareket ettiğiniz zaman, işte böyle süprizlerle karşılaşmazsınız diyorum.

Yıldız: Bu arada hükümetin düşmesinden yani 17 Haziran'dan önce -9'u ile 12'si arasında- çok ciddi bir biçimde bir darbe söylentisi meydana geldi. Sayın Muhsin Ya-

zıoğlu'na da sordum. O günlerde kendilerinin bir itadesi vardı: "Türkiye İran olmaz, Cezayir de olamaz; ama Suriye olmasına da biz müsaade etmeyeceğiz." Bununla neyi kastediyordunuz, böyle bir oluşum mu vardı? diye sormuştum. Amerika'dan da 'Türkiye'de darbe yapılması hoş olmaz' gibi mesajlar gelmişti. Siz bu konuda neler söylemek istersiniz?

Akşener: Ben onun da Refahiyol Hükümeti'ni düşürmeye yönelik bir dezenformasyon olduğuna inanıyorum bugün. Ama o günlerde ciddi ciddi bir kaynaşmanın olduğunu düşünmüştük. Tabi o zamanlarda çok müthiş bir haber uçuşması vardı. Hangisinin doğru, hangisinin dezenformasyon olduğu konusunda ortalık karıştı. 12-13 Haziran gecesi için özellikle bu söyleniyordu. Birçok Bakan arkadaşın buna inandığını biliyorum. Ama o baskı neticesi Sayın Erbakan istila etmemiş olsaydı, bu hareket olur muydu? Bu başka bir şey; ama sonuçta 28 Şubat'ın aktörleri bundan netice elde etti.

Yıldız: Bu dezenformasyon ve 'andıplama' olaylarının da medyanın ciddi biçimde rol oynadığını görüyoruz. Şimdi, medyanın "kartel"le bağlantısını da hesaba katarsak, ekonomik çıkarlarının Refahiyol tarafından ciddi biçimde sarsıldığını söyleyebiliriz. İstanbul dükatçısının, faiz ekonomisinden nemalanan 'rantliyecilerin Refahiyol'dan rahatsız olduğunu da biliyoruz. Ayrıca Refahiyol iktidarı KOBİ'leri de -Anadolu sermayesini de- çok ciddi biçimde destekledi. Bu faktör; İstanbul dükatlığı, kartelci medya ve sermayenin tedirginliği 28 Şubat'ı nasıl etkiledi?

Akşener: Şimdi size daha çarpıcı bir şey söyleyeyim; DİE'nin bir rakamıdır; Refahiyol döneminde yolsuzluk %17 azaldı. Böyle olunca; memurun, işçinin, işçi emeklisinin, memur emeklisinin, polisin, askerin ücretlerinde reel anlamda çok ciddi artışlar sağlandı. Bu durum bütçe açığında da büyük bir yara meydana getirmedir. Havuz sistemi kuruldu. İhracat ağırlıklı çalıştı ve faizler düşmeye başladı. Türkiye'nin temel sıkıntısı hep finansal enstrümanların kullanış; yani ekonomi dediğiniz zaman, finansal enstrümanların kullanıldığı bir kanat. Üretim ve istihdam problemi var Türkiye'nin. Yani üretiminiz sürekli düşüyor. Dolayısıyla üretiminiz düştüğü için de istihdamınız sürekli azalıyor.

İşte buna öncelik tanıdı Refahiyol Hükümeti; bu konuda da ciddi manada adımlar attı. Tabii Refahiyol Hükümeti-

İ'nin aldığı tedbirler kızdırdı bu yapıyı. Bir de medya hala öyle, büyük sermayeyle çok iççe.

Ayrıca beş yıla yaklaşan bir süredir de polis-le ilişkii, Susurluk'ta başlayan bir dönemden itibaren tümüyle Emniyet Teşkilatı'na yönelik bir bombardıman yapıldı. Daha sonra Özel Harekat Daire Başkanlığı çok hızlı bir şekilde tasfiye edilmeye başlandı. Onların elindeki silahlarda indirimler yapıldı. Polisin itibar kaybı vatandaşın gözünde çok yoğun bir biçimde işlendi. Dolayısıyla ona baktığımız zaman, orda da medyanın, işte 68 Kuşağı'nın temsilcilerinin, yazının çizeninin çok ciddi bir katkısının olduğunu düşünüyorum. Birşey daha var: Türk polisinin yıpratılması; 28 Şubat süreci içerisinde bu çerçevede bir bacak da bu. Ama 'niçin?' sorusu kalamda çok derin yankılanmıştır. Türk solunun nasıl olup da böyle bir dönemde 28 Şubatçıların yanında yer aldığı koca bir soru işareti olarak ortaya çıkıyor. Marx'ın dediği gibi "uzlaşmaz çelişkilerin uzlaştığı" bir dönem yaşadık biz.

Aynı şekilde 'sivil toplum örgütleri' diyoruz. Sivil toplum örgütü dediğiniz demokratik baskı grubudur. Sistemden beslenmezler, otoriteden etkilenmezler ve otoritenin muhalifidirler ve asla parasal, vs. bir sırt dayama söz konusu olamaz. Şimdi 'sivil toplum örgütü' olarak karşımızda olan gruplara baktığımızda, bunlar "sivilimsi örgütler"dır. Bütün bunların belki de hayırlı bir sonucu olacaktır. Toplumun her kesimi, her organizasyon, kendi içinde bir yüzleşmeyle karşı karşıya kaldı. Belki bunun sonucu Türkiye için hayırlı olur diye ümit ediyorum.

Yıldız: Sayın Akşener, Türk siyaseti yeni bir yapılanma eşliğinde gözüküyor. 28 Şubat sonrasında yaşanan "türbülans" sonrasında, ordu-politika ilişkileri de dahil olmak üzere, kapınılmaz gözükürken 'siyasetin yeniden yapılanması' eşliğinde neler önerir ve öngörürsünüz? Geleceğe ilişkin neler düşünüyorsunuz?

'Perspektif Çarpılması'na Uğramış Bireyler, Toplum ve Siyasetle Karşı Karşıyayız

Akşener: Ben önce siyasetçinin birinci derece ilkir üretmek zorunda olduğunu düşünüyorum. Samimi olarak da

hep buna uygun bir politikacı olmaya gayret ettim. Şimdi bir temel açmaz var: -Orta karar insanların temsilcisi ve buna göre davranan bir politikacı olarak söylüyorum.- Bizim Siyasi Partiler Yasası ile Seçim Yasası politikacının bireysel olarak irade koymasını engelleyen iki yasa. Yani "lider sultanı" denilen hadisenin altında bu var. Size onu kısaca özetleyeyim:

Genellikle politikacılar küçük yerlerden seçilip gelmiş insanlar. Geliyorsunuz Ankara'ya, gözünüz genel başkan'ın gözünde. Kapıdan içeriye girdiğiniz andan itibaren tekrar seçilmek hedefiniz. (Mesela ben Kocaeli'nin 72.500 insanının oyunu alarak Ankara'ya gittim.) Şimdi, genel başkan'ın gözü size değmeyebilir. Yoğun çalışıyor, hele iktidarın ortağı ise veya iktidarsa, bu seler hedefiniz ikiye çıkıyor. Birisi yeniden seçilmek, ikincisi bakan olabilmek. Genel başkan'ın gözüne göre şekilleniyorsunuz, milletin gözüne göre değil. Bu seler genel başkan'ın gözü size değmediği takdirde, yakınında -siyaset içi, siyaset dışı- onun üzerinde etkili kimler var, onlara bakmaya çalışıyorsunuz ve hedefiniz onların önünde kendinizi göstermek oluyor. Genellikle de ilginçtir, bu seçilip geldiğiniz yerle alakası olmayan grupların temsilcisidir, genel başkan üzerinde etkili olanlar. Sadece DYP için konuşmuyorum ben, bunu bir bütün olarak söylüyorum. Politikacı iki tür davranış biçimine giriyor. Yeniden seçilebilme, bakan olabilmek talepleri çok öndeyse, genel başkan üzerinde etkili olan kişilere ve ulaşabilsen genel başkan'a yaranma ihtiyacı hissediyor ve bu bireysel iradeyi yok ediyor. Ya da saklanmaya başlıyorsunuz.

Şimdi bunu topluma indirdiğimiz zaman, ya belirli güç

odalarına yaranmayı talep ederek bir davranış biçimi içrisine giriyor, ya da saklanıyor, gettolaşıyor. Sağlıklı diyalog kurulamıyor. Genellikle değişim ve dönüşüm dönemlerinde bunun adına "perspektif çarpılması" diyorlar. Yani mantık örgünündeki sağlıksızlık anlamında. Bunun toplumsal sonuçları var, bireysel sonuçları var. Siyasal kurumu için de geçerli, toplum için de geçerli. Türkiye'nin içinde bulunduğu durum bu. Yani perspektif çarpılmasına uğramış bireyler, siyasal ve bir toplumla karşı karşıyayız. Mesela bunun göstergeleri var. Nedir? İlegalitenin artması, saklanma hissi.. toplumsal bazda baktığınız zaman bunları görüyorsunuz. Kurumlar bazında baktığınız zaman, kurumların bu endişeleri nedeniyle, algılama bozuklukları nedeniyle, baskının, dayatmanın artması, hukukun üstünlüğünün çarpılması gibi kavramlar...

Buna karşılık, 21. yüzyılda globalleşmeyle birlikte, hence, sosyolojik olarak en fazla kaygı değer yükselen değer "farkındalığın" artması. Bu çelişkileri yaşıyor toplum. Farkındalık arttığında ne oluyor? Bireysel bazda kendinizi yeniden tanımlıyorsunuz; toplumsal ve kurumsal olarak da aynı şekilde. Bu seler sükunet meydana geliyor. İlegaliteden legaliteye kayış, -her anlamıyla söylüyorum- hukuki taleplerin makuliyeti ve hukukun üstünlüğünün ortaya çıkışı, mikro kimliklerin ön plana çıkmasıyla birlikte yaşama isteğinin artması.. gibi sonuçları var. Türkiye bunu yaşıyor; siyasal konumu da yaşıyor. Benim ümidim 'farkındalığın' artmasının egeinen olması.

Bunun yolu da nedir? Siyasetçinin fikir üretmesi; fikir üretebilmeniz için aykırı şeyler söyleyebilmeniz. Aykırı şeyler söyledığınız zaman Seçim Yasası ile Siyasal Partiler Kanunu'na ve ona bağlı Parti İç Tüzüğü'ne çarpıyorsunuz.

Bakın, gündem birçok şeyle mesul: Bir AB var önümüzde, 'aldılar, almadılar'; şamar oğlarına dönmüş bir Türkiye söz konusu. Mesela bir politikacı olarak ben şunu dilendirmeye kalksam: Azerbaycan'la Türkiye'de yaşayan insanlar'lık millet iki devlet" diyor Haydar Aliyev. Şimdi; önce aydınlarımız, Türk aydınları ve Azeri aydınlar, sonra siyasal adamlarımız, kanaat önderlerimiz ve halk iki tarafın insanları birleşmeyi tartışsalar ne olur? Yani bunu bir Turancı mantıkla söylemiyorum. Yani o anlamda değil. 5 milyon insan orada yaşıyor, 70 milyon biziz. İki tarafın toplumsal ve bireysel menfaatleri açısından hadiseye baktığınızda

nızda getirisini, götürüsünü tartışın. Sonuçta bir referandum yapılsa ne olur? Neler olur? Gene birlikte AB'ye girme noktasında hadiseye bakabilirsiniz. Yani, bizi aldı, almadı. Bu kadar onuruyla oynanan bir ülke halindesiniz. Ben, AB dediğiniz hadisenin uluslararası hukuk normları, bireysel özgürlükler normlarının Türkiye'de olmasına inanan bir politikacıyım. Ama hadiseye baktığınızda; 'şunu yap, bunu yap gireceksin.' Ayı 28 Şubat'taki Refahiyol Hükümeti'ne benzetiyorum Türkiye'yi. Ne yaparsanız yapın, ana hedefi bir türlü göremiyor, Türkiye şu anda. 7 trilyon dolar milli geliri paylaşıyor, 400 milyon AB üyesi insan. Bu coğrafyada ise 200 milyon insan yaşıyor ve 4.5 trilyon dolarlık bir milli gelir var. Şimdi bunun adımı olarak Türk Cumhuriyetleri ile konumuz ne duruma düşer, nasıl bir hal alır?

Türkiye bunu tartışmak. Ben şu anki pozisyonum nedeniyle bunu söyleyebilirim. Ama genel hatırlardan irin almadan herhangi bir politikacı bunu söyleyemez.

Bir Yürekte İmanla Korku Beraber Bulunamaz

Yıldız: Efendim, sizden son olarak bir mesaj alalım:

Akşener: Bundan sonra, müteaddiyin insanlar dahil, her kesimin kendilerini septikleriyle beraber yeniden sorgulaması gerekir.

Bakın, biz ecele inanıyoruz. Candan aziz ne var? Ecelin ne bir nefes evvel ne bir nefes sonra olduğuna iman etmişsiniz, ama buna karşılık bu sandalyenin sizin nasibiniz olup olmadığı konusundaki kadere inanmıyorsunuz.

Şimdi benim bulunduğum pozisyonda her gittiğim yerde bana soruluyor: İşte siz partinizde bazı şeyleri ortaya koyuyorsunuz, dolayısıyla bu yapıya göre siz bir daha milletvekili seplemezsiniz. İşte Tansu Hanım'la barıştınız mı? Bakın ben şunu iddia ediyorum; yani bu koltuk benim nasibim ise Tansu Hanım istemese de şartlar gelişir, ben o sandalyeyi alırım. Ama nasibim değilse, Allah bana bunu nasib etmemişse, o zaman Tansu Hanım çok istese dahi bu koltuğu bana nasib edemez.

Bu inançları referans alan insanlar için geçerli. Bir de böyle bir zaaliyetimiz var bizim. Yani iman zaaliyeti.

Ben de bu yaşadıklarım refiyesinde; 'bir yürekte, imana korkunun beraber bulunamayacağına' inanıyorum.